

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijski, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 15 gl. — kr.
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 13 gl. — kr.
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šte. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izveniški ne delje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Vabilo na naročbo.

Vljudo vabimo vse p. i. gg. dosedanje naročnike, da blagovoljno o pravem času ponovno naročbo na „Slovenca“ in da nam pridobijo še novih naročnikov, da zamoremo list vsakemu redno pošiljati.

„Slovenec“ pri opravištvu prejemati velja:

Za celo leto . . . 13 gl. — kr.
„ pol leta . . . 6 " 50 "
„ četrt leta . . . 3 " 30 "
„ en mesec . . . 1 " 10 "

Po pošti prejemati pa velja:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta . . . 8 " — "
„ četrt leta . . . 4 " — "
„ en mesec . . . 1 " 40 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

List se bode pošiljal le na predplačo naročnine ali saj posebno naročilo.

Vredništvo in založništvo.

Duhovniki — naprej.

„Slovenščina v uradih prodira“ — tako konstatuje vredništvo v 217. šte. „Slovenca“. Veselo poročilo je to za vsako rodoljubno srce, posebno za tisto, ki vé prav ceniti veljavo jezika v uradih. Ako ne pridobimo Slovenci svojemu jeziku mesta v šolah in uradih, smo ničla, in ako se sami poslužujemo tujega jezika na škodo lastnemu sedaj, ko nam je na prosto roko dano si izbirati, smo izdajice naroda. To so resnice, katerih nihče ovreči ni v stanu.

Vendar nekaj čuden strah pretrese člo-

veka, ko prebere to notico „Slovenčev“. Strah namreč, kako je prav za prav z nami. Ali ni mar slovenščina dobra le za to, da se naša posestva v našem jeziku na „kant“ devajo, in ali ji damo mi sami častno mesto, katero zasluži, v svojem uradu?

Posebno mi slovenski duhovniki, ki smo vedno bili zvesti branitelji vseh pravic našega naroda, posebno mi moramo na to gledati, da slovenščina predere tudi v naših uradih. Res je, da dosedaj tega nismo storili, kolikor bi bili dolžni, bodisi iz vrojene boječnosti, bodisi iz malo pohvalne zločnosti; res je, da smo preveč nemškovali se svojimi uradnimi peresi, da so vsi naši uradi bili nemški, ali prepozno zdaj še ni, še se lahko popravi zamujeno. Da, in popraviti se mora precej, precej z novim letom! Naj gredo v prihodnje naše vloge in dopisi na glavarstvo ali na sodnijo, na ordinarijat ali na vlado — vsi bodijo pisani v našem jeziku. Vsi ti uradi so v naši deželi, vsi so zarad nas tukaj, v vseh umejo naš jezik in zato naj nam velja pravilo: z novim letom 1884 naj oni ne dobivajo od nas nič več dopisov v nemškem, temuč v našem milem slovenskem jeziku. Ne bodi sram nikoga od prvega slovenskega dekana do najnižjega administratorja slovenski dopisovati, veliko več, sram bi nas moralo biti še dalje gojiti v sebi to vidno nasprotje, namreč po eni strani se potozati za pravice slovenskega naroda in se imenovati Slovenci, po drugi strani pa teptati iste pravice z lastno nogo in množiti nemško uradovanje. Čas je, da se zavemo, kaj prav za prav hočemo, in česa da zahteva od nas naše ljudstvo. Mi duhovniki smo bili in hočemo ostati vodniki slovenskemu

narodu in zato je naša dolžnost braniti mu tudi v dejanji trojno svetinjo, ki je tako globoko zapisana v srca naša. Kako čudno bi pa bilo, če bi se o nas reklo, da drugače učimo in govorimo, kot delamo.

Naše geslo bodi: Če tudi ne bi dobil nobenega slovenskega dopisa, uradni jezik mojega urada je slovenski, in todi naj se vsaj godi pravica! Moj urad stoji na slovenskih tleh in zato naj bo slovenski, kakor priznam, da je onega nemški, ki stoji na nemški zemlji.

Res je, da slovensko uradovanje stane več truda, kakor nemško, tudi za nas, ker tu nimamo niti „šimeljna“ niti „prama“, ki bi nam pomagal vleči, a zato imamo svoj bistri razum in svoj ponos, ki nam pravita, da slovenski duhovniki nismo iz zadnje moke.

Ponovimo tedaj: vseh dekanskih in farnih uradov na slovenskih tleh naj s prihodnjim letom uradni jezik postane slovenski; do vseh oblastev v naših zemljah pošiljajmo dopise in odgovore v svojem jeziku, bodisi komu ljubo ali neljubo, kajti pravica naj velja! Mismo in ostanemo vodniki naroda!

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. decembra.

Avstrijske dežele.

Zaklad za zgradbo državni železnice je v našem cesarstvu menda že za bodoče leto tako s stroški oprežen, da država v bodočnosti nekaj časa ne bo novih železniških zgradb pričenjala. Ako se ta vest potrdi, nimamo vzroka veseliti se, kajti štedljivost bo

Listek.

Ptičica.

„Oho! — ptičica moja! — ali me zdaj zopet poznaš? In si zopet našla moje oknice, katero si skoz leto tako zaničljivo prezirala in pozabila nanj?“ — očital sem drobnici senici, katero sem z mnogimi njenimi tovaršicami pretečeno zimo razveseljeval iz mojega okna s takimi stvarmi, ki so za seničine „zobe“, — ko je o početku zime priletela in potrkala mi na moje oknice.

„Ko bi bila Ti vsaj nekoliko hvaležna ostala meni čez leto zato, ko sem Te čez zimo tako dobro hranil s peškami in jedrci, — in bi bila hodila pozdravljat ter buditi me v zgodnjem poletnem jutru, prav z veseljem bi Ti jaz zopet to zimo pogrinjal mizico in na njo drobil dobrega kosileca in sladke večerjice; ali veš, tolika nehvaležnost nekoliko boli in človeka neobčutljivega dela!“ — govorim lačni senici in — jej še s prstom grozím.

Ptičica, stvar Božja, dela pa svojemu Stvarniku tudi čast na mnogoteri način; tudi ta moja drobna senica je bistra glavica! Ko da bi ona umela moje očitane in spoznala svojo nehvaležnost, se ponižno vstopi na čespljevi vejici pod oknom, na svoji lanski obedovalni mizici — in z milim glasom, ko da bi zdaj z novim dejanjem — hotela vse zastarano poravnati in storjeni nehvaležnosti zadostiti, — kar urno zapoje:

Visoko v drevesu je zibeljka mi
Na veji zibala v lepoti se vsi;
Dom ljubi moj, — krasen ko zvezdini pas,
Govoril med sabo Slovenski je glas.

„Po svetu! — Po svetu!“ — Tam boljše mi bo!
Saj drugih jezikov učim se lahko.
In „z Bogom! — vsi dragi in hišica Ti!“ —
Zakličem — in mene že v gnjezdu več ni!

Po svetu zdaj gledam, kako se živi,
Ter kruhek preljudi, potrebni dobi;
In hišica rojstna! — ostane doma; —
Slovenka jaz — švigam pa križem sveta.

Sveta obhodila veliko sem ga;
Nasitila sebi pa nisem sreča.
Prijatelj našla sicer sem povsod,
Pa vendar klicala: „Ta žalost odkod?“

Vesele družice poprašam kako:

„Kako to, da njim od sreča gre tako?“

Prijateljice rade odkrile so mi,

V pesmici tajnost in ta se glasi:

„Veseli — dovoljnost le tam sta doma,
Kjer bratee s sestrice domače kramlja;
Tud' zvezde le takrat najlepše blišče
Kadar se ne vidi zavistne megle!“

Osupnjena slušam: — in dobro spoznam:

„Da „kruhek ljubezni“ doma le imam!
Nazaj proti domu, — domu poletim,
V ljubezni da bratovski tankaj živim!“

Kar urno veslala ves ljubi sem dan
Čez hribe, strmine, doline in plan;
Saj trudna počila si tam še le bom:
„Kjer ata in mamo na pogled dobo!“

Doma zdaj prebivam in skačem okrog,
Ter merim veselo nebesni obok;
Po vejicah pesmi živahno drobim,
Ko v lipici zopet domači sedim.

Po logih mi rojstnih se sučem, vrtim,
In živeča išem, — dovolj ga dobim; —
Sestricam in bratcem zdaj zrem v oko,
In — ptujka jaz! — čutim: „oh to je sladko!“

Zatorej prepevam in klicala bom,
Da glas moj bo slišal slovenski ves dom;

povod, da nam odbijejo prošnjo za loško železnico in iz ravno tega vzroka tudi dolenske železnice ne bo še tako kmalo v deželo, kakor bi je potrebovali.

Z Dunaja se poroča, da se je volitev novega rektorja, dr. Langa, na višjem mestu potrdila, da pojde profesor dr. Lorenc za celo leto na odpust. Enako tudi, da je imenovanih nekaj nadzornikov za obrtnijo, ki bodo ob novem letu svoje delovanje pričeli in da se bo po novem letu pri poštah zopet po mogočnosti in krajevnim razmeram primerno vpeljalo posvečevanje nedelj in se bode iz tega ozira določil nek čas, v katerem se bodo reči prejemale in oddajale.

Nekoliko manj verjetna zdi se nam pa vest, da bi bili „irredentovci“ v Rimu nabrali blizu 1400 lir, ktere so grofu Taaffeju poslali, da z njimi poravnajo stroške, ki si jih je Avstrija na glavo nakopala s preganjanjem „irredentistov“. Grof Taaffe je pa menda nove laškemu poslaniku izročil z željo, naj jih razdeliti dá med rimske reveže. Prej ko ne bo poslednja novica precej debela časnikarska raca, ki je šla morda za praznike nekoliko po svetu na ogled. Sicer smo pa že nekako pred dvema mesecema čitali, da „irredenta“ novce nabira, s katerimi misli Avstriji stroške Oberdankovega obešanja povrniti. Nemogoča toraj ni ta nesramnost.

V **Novi Gradski** so se ljudje za praznike zopet nekoliko radovali in so brez naslovni grb na davkarskem nadzorništvu z blatom ometali. Iz drugih krajev dohajajo prošnje do bana, naj bi jim poslal vojaške pomoči, ker so grbi, da si tudi brez napisov, v nevarnosti. Stari grančarji so še vedno v ponosnega orla zaljubljeni, in ne marajo veliko za madjarske grbe.

Vnanje države.

Iz Rima. Sv. oče so sprejeli o božičnem prazniku voščila kardinalov. Na adresu kardinalskega zbora so odgovorili, da se zahvaljujejo za voščila miru, a obžalujejo smrtno sovraštvo neprijateljev do svete cerkve, ki brez prenehanja delajo na to, da bi vzeli ji ta mir. Nadalje so rekli: tudi po deželah najbolj katoliških se je prikazal duh prekucije zoper katoliško cerkev, nje pravice se napadajo, nje poslanstvu se stavijo opovire. Še bolj pa v Rimu. Tu se vsaka prilika porabi, da se papeštvo v novi napada. Omené razjezuita Curcija, obžaljujejo sv. oče, da se v nvanjemu sovraštvu zoper sveto cerkev pridružijo še nevredni spisi nehvaležnih sinov.

Laški kralj **Humbert** obiskal bo prihodnjo spomlad nemškega cesarja, kamor ga je cesarjevič v imenu svojega očeta povabil.

„Domá le ostani pri materi kar,
Ni treba po svetu za kruhom nikdar!“

A! tako seničica! Zdaj vem, zakaj me nisi hodila pozdravljat o zgodnjih poletnih jutrih! Iz doma si šla! Izneveriti si se mislila svoji domovini? Ali boš pa zdaj naprej ostala domá? Ali boš zdaj naprej hodila me redno pozdravljat? — jej kličem.

In seničica!

„Bom! — Bom!“ — mi odgovarja.

In to stori?

Ko je poskočila na oknice po jedree, priprem oknice in vjeta zadene s svojim kljunčkom na oknice, ki odmeva: „Bom! — Bom!“ — Zadovoljen z odgovorom, brž jo izpustim in pokladam ter pogrinjam dan za dnevom njeno mizico. Redno prihaja tudi s svojimi družicami in nekako očitalno včasih razbija po oknicu, češ: „Jaz že delam in išem, in lačna v mrazu stojim, ko se ti še zadovoljuješ pod gorko odejo!“ — „Pik! — Pik!“ — „Daj! — Daj!“ — In kaj hočem jaz? — Tiho moram biti, ker „obljuba dolg dela“ — vstati moram in dati!

Ljubljanski.

Srbski polkovnik Aleksander Nikolič, je za časa upora iz Zajčarja pobegnil. Vojna sodnija ga je obsodila, da izgubi svojo službo in na tri leta v ječo. Poslednjo kazen mu je kralj odpustil.

V **ruski armadi** bodo vpeljali brzojavne oddelke, kakor jih imajo na Nemškem in pri nas.

Razpor se je vnel med **Turčijo** in pravoslavnim patrijarhom v Carigradu ter postaja od dne do dne večji. Patrijarh se je odpovedal svoji službi nasproti turški državi in odpovedi noče preklicati, dokler visoka porta vseh pravie pravoslavne cerkve ne pripozná. Odpovedala se bode tudi sveta sinoda in zbor lajkov. Naravna posledica teh odpoved bo, da prenehajo deliti se zakramente in to zlasti tisti, ki imajo svoj upliv tudi na državno življenje, kakor sv. krst in sv. zakon in pa pokopi. Tudi grški popi pripravljajo se na odpoved.

Poslednje novice iz **Sudana** so neugodne. Spodletelo je preskrbeti Sinkat in Tokah z živežem. Mahdi je nabral zopet mnogo vojakov. V obližji Suakimu je baje njega podpoveljnik z 20.000 možmi, njih 1200 imajo menda Remingtonove puške.

Angleška vlada se nič kaj ne oglašja zaradi posredovanja v Sudanu, obsedna armada hoče le Egipt v brzdah imeti, a Egipčanom prepustiti vojno v Sudanu, vendar pa se porta na tistem pripravlja za to vojno. Iz Turčije prevažajo barke bašibozuke v Aleksandrijo, ktere potem vvrsté med vojno. Največ zaupanja pa stavijo na Zubheir pašo; prej je bil vstajnik, a sedaj so ga pridobili za egipčansko stvar. Pod njegovim poveljništvom bodo zamurski vojaki in turški bašibozuki. — Ako bode Baker srečo imel z glavno armado, se utegne stvar naglo zasukati.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 24. decembra 1883. (*Božičnica*), ktero je družba gospá krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavljana v soboto 22. t. m. obhajala za uboge deklice iz zavetišča in iz učilnice za šivanje, in za mnoge druge uboge otroke, ki še ne hodijo v ljudsko šolo, je pričela te slovesnosti, ki so večidel bogoljubne in posebno blažilne.

Neutrudno so dajale gospe ubogim deklicam premnogo prijetnih in zlasti rabnih darov. — In ta njihov trud, njihova najnesamopridnejša krščanska ljubezen do ubogih je imela čudovit uspeh.

Veliko božično drevo in mnogi darovi so bili pripravljeni za ljube otroke.

Slovesnost sama se je začela s slovenskimi in nemškimi pesmami, ki so jih deklice pod vodstvom druge družbinske tajnice prav dobro ali pele ali rekale.

Potem so se darovi razdelovali, kar je vsem gopsem brez razločka srce močno razveselovalo.

Vsaka presrečna deklica, ki jih je bilo letos 60 (proti 14 lanskega leta), je dobila toliko jestvine, igrače in obleke, zlasti obutve, da mnoge darov skoraj ali celó niso mogle prijeti.

Slovesnost je bila v pravem pomenu družinska slovesnost, ker so se je zunaj ubozih otrok in njihovih sorodnikov le udje in dobrotniki društva udeleževali s prečastnim gospodom vodnikom, stolnim župnikom Antonom Urbasom vred, ki so konec slovesnosti prav pojudno in pristrčno otroke ogovorili. Z veselim obrazom so se otroci in odrasčeni ločili od te slovesnosti.

Bog daj, da bi se božičnica gospejnega društva, ki od enega leta sem že več ko štirikrat toliko otrok, kolikor lansko leto, izvrstno oskrbuje, s pomočjo blazih dobrotnikov kmali v lastni hiši obhajala!

Iz Cerkelj, 21. dec. Dne 13. decembra imeli smo tukaj občinske volitve, katerih so se posestniki primeroma v obilnem številu vdeležili. Volitev se je vršila prav mirno in izvoljeni so bili v občinski odbor možje, od katerih je znano, da so vneti za blagor občine, med njimi občečislani gosp. župnik Anton Golobič. V četrtek 20. dec. pa je bila volitev župana. Zbrali so se občinski odborniki v polnem številu v hiši gosp. nadučitelja Andr. Vavkena in ob 10. uri pričela se je volitev, ktero je vodil starosta odbornikov, Janez Žnidar, posestnik iz zgornjega Bernika, v navzočnosti gosp. Antona Wallanda, c. kr. okrajnega tajnika iz Kranja. Izvoljen je bil enoglasno dosedanji župan gosp. nadučitelj in posestnik Andrej Vavken, kateri je že 16 let vodil občinske zadeve cerkljanske občine, ki je največja v okraji Kranjskem. Pok možnarjev naznanjal je srenji novo izvolitev. Slava!

Ta enoglasna volitev je najboljši odgovor tistemu prečudnemu možu, kateri si že nekaj časa na skrivnem — krtu enako — ne ravno s hvalevrednimi sredstvi, menda iz hvaležnosti, prizadeva spodkopati veljavo občespoštovanega gosp. nadučitelja in c. kr. poštarja Andreja Vavkena.

Iz Celja, 24. dec. (*Vprašanje do okrajnega šolskega sveta v Celji*). Znano je bralcem „Slovenčevim“, da je sklenil krajni šolski svet za občino celjska okolica uradovati v slovenskem jeziku in je tirjal od okrajnega šolskega sveta, naj dopisuje krajnemu šolskemu svetu v domačem jeziku. Ko pa okrajni šolski svet pošilja svoje dopise vedno le v nemškem jeziku, jih ni hotel krajni šolski svet več sprejemati, temveč so se z opazko predsednika: ne razumim — pošiljali redoma okrajnemu šolskemu svetu nazaj. Prišlo je do rekurza v Gradec k deželnemu šolskemu svetu. Zanesljivo se je zvedelo, da je le-ta vendar le ukazal okrajnemu šolskemu svetu dopisovati v slovenskem jeziku. Kako smo se pa začudili, ko dobimo pred kratkim od okrajnega šolskega sveta dotično konečno odbočbo deželno-šolskega sveta, v kateri se pritožba krajnega šolskega sveta v celjski okolici naravnost kot neopravičena ovrže in se mu ukaže, da mora nemške dopise okrajnega šolskega sveta sprejemati. Očita se tudi predsedniku krajnega šolskega sveta, da je on samovoljno nemške dopise pošiljal okrajnemu šolskemu svetu nazaj, brez vedenja drugih šolskih odbornikov. Zato je krajni šolski svet v svoji izredni seji pred enim tednom to-le sklenil: Zoper odločbo deželnega šolskega sveta se ima vložiti rekurz do c. kr. naučnega ministerstva, da se ukaže tukajšnjemu okrajnemu šolskemu svetu, slovenskim šolskim svetom dopisovati slovenski. Ob enem je sklenil krajni šolski svet odločno protestirati proti očitaniu, kakor da postopa predsednik samovoljno brez vedenja drugih šolskih svetovalcev. Ta rekurz do c. kr. ministerstva se je že odposlal. Čudno je pa pri tej stvari to-le: Od več strani se namreč pripoveduje, da okrajni šolski svet v Celji ni poslal krajnemu šolskemu svetu celega odloka deželnega šolskega sveta, temveč le samo tisti oddelek, ki govori o tem, da naj krajni šolski svet sprejemlje nemški pisana naročila okrajnega šolskega sveta; govori se, pravim, da je uni oddelek deželno-šolskega odloka izpuščen v tem dopisu, v katerem se okrajnemu šolskemu svetu naročuje, da mora na slovenske dopise krajnega šolskega sveta tudi

v slovenskem jeziku odgovarjati. Ali bi ne hotel okrajni šolski svet v Celji biti tako prijazen, da odločno javno naznani, kaj je resničnega na tem govorjenju? Mislimo, da s tem prašanjem le vstrežemo okrajnemu šolskemu svetu, da saj vé nespametnim ljudem jezik zavezati.

Iz Pazna, 18. decemb. Redko kedaj, dragi „Slovenec“, oglasi se kdo iz naših zapuščenih krajev pri Tebi. In po kaj bi se tudi oglaševali, saj nas tako poznaš, da smo reveži, kakoršnih menda nikjer drugod po celi Avstriji božje solnee ne obseva. Ne le da nas je že mati narava sama prav z mačehnim očesom takoj pri rojstvu pogledala, izročila nas je nemila osoda vrh tega v roke ljudem, ki so nas pripravili po večinoma ob naš gmotni blagor in nam sedaj tudi še naš duševni napredek zatreti hočejo. „Irredento“ mislim in njene privrženice, ki so po večini izdajice-kukavice in, kakor žalibože skušnja uči, zlobnejši od rojenih Lahov.

Pridelka je pri nas razun vina in olja komaj spomina vredno in še tega mora se že po zimi vreči nikdar sitim pijavkam za malo podporo v žrelo, ako se hoče preživeti. Da tu ne bo še kmalo boljše, smo prepričani. Lahko bi se nam pa vsaj v duševnem oziru na boljše obrnilo, ko bi le zadosti domačih šol imeli. Ali žalibog, da kolikor se jih odpré, so večinoma vse na italijanski podlagi, ki nam isterskim Slovanom ravno toliko koristijo, kakor Korošcem nemške.

Nadjamo se gmotne pomoči letos spomladi, ko se bo jela graditi železnica iz Trsta v Herpelje. Potrebneža živeža bomo že dobili pri zgradbi in morda tudi še kak krajevar za naše pijavke. Srčno bi želeli, ko bi se vlada pač hotela na nas z milostljivim očesom ozreti in bi nam spolnila srčno željo z napravo železnice iz Pazna povprečno po Istri na Reko. Mnogo Istrijanov nas je, ki tržimo z Reko v tej ali oni stroki in vsak mora iti vedno s cerkvijo okoli križa, kdor hoče v Reko. Res je nam na dva kraja pot tja odprta in to preko Divače-Šempeter ali pa preko Pulja po morji. Povsodi pa zgubiš skoraj cel dan, preden dojdeš na mesto, k čemur bi zadostovalo le nekaj ur, ako bi imeli povprečno železnico. Morda da se nas domislijo, kadar bo železnica iz Herpelj na Trst izdelana, ker bi bilo to potem najkrajša pot iz Reke v Trst.

Domače novice.

(*Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji*).

Prestavljeni so: č. g. Janez Novak je postal farni oskrbnik v Begunjah; č. g. Peter Berčič pa farni oskrbnik v Starem Logu; č. g. Janez Smrekar je prestavljen v Kočevje; č. g. Julij Čuk v Logatec; č. g. Janez Ferjančič ostane v Rovtali. Fara Begunje je po smrti dekana Silv. Kešeta razpisana do 31. januarja prih. l. za ulaganje prošenj. Dalje so se preselili č. g. Franc Arhar v Repnjo; č. g. Janez Pečar v Veliki Gaber in č. g. Anton Jakšič v Razdrto.

(*Nj. Veličanstvo, presviti cesar so imenovali*) 22. t. m. tukajšnjega vladnega svetovaleca vis. blg. Rudolfa grofa Chorinsky-ga za dvornega svetovaleca.

(*Gosp. dr. Tavčar*) delal je te dni pri e. kr. deželni višji sodnji v Trstu odvetniški izpit in ga dovršil z odliko.

(*„Slovenec“ je vzor postal.*) „Narod“ je pred nekaj časom oznanoval, da se je mislilo in nameravalo mu obliko povikšati, a da letos

ostane pri starem. Ko je pa „Slovenec“ že meseca julija naznanjeni namen izvršil ter razposlal izgledni list v prihodnji obliki, se je čez nekaj dni pri „Narodu“ naglo vse staro omajalo. Po sklepu leta bo tudi „Narod“ več obliko dobil ter se tudi za 15, 8 in 4 gold. naročnine oddajal. — Kdo bi bil mislil! — Do tū bi ne bilo nič reči, to sme, če premore, vsak list; a drugače pa je z njegovim oholim naznanilom. Povdarja namreč celó dvakrat (enkrat bi znal kdo pregledati) svojo neodvisnost. No kateri list je pa odvisen in od koga? Le na dan z naznanilom! Mar li je to povdarjenje neodvisnosti posredno potrjevanje „Škratove“ obrekovalne pravlice od 4000 gld. vladne podpore? Nobile par fratrum! Nam se družega ne dozdeva, kakor lisičji lov naročnikov. Naj mu dobro tekne! Vsako pošteno vredništvo bi se pa gotovo sramovalo, takih pomočkov se posluževati.

(*Vabilo k rednemu občnemu zboru*) telovadnega društva „Sokol“ v petek v dan 4. januarja 1884. l. ob 1/2 9. uri zvečer v telovadnici e. kr. višje realke. Spored razpravam: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev treh pregledalcev računa. 5. Volitev odbora: a) staroste, b) podstaroste, c) 7 odbornikov. 6. Razgovor in nasveti o „Sokolovi maskaradi in volitev pomnožnega odbora. 7. Posamezni nasveti društvenikov. Častiti gospodje člani „Sokola“ prošeni so najuljudneje, da bi se blagovolili v mnogobrojnem številu vdeležiti omenjenega zborovanja. Odbor „Sokola“.

(*Sokolov večer*) 22. dne t. m. obnesel se je na splošno zadovoljnost navzočih „tičev“ Sokolov in navzočih gostov. Jako prijeten večer otvoril je v mnogobrojnem številu došli zbor vrlo izšolanih čitalničnih pevcev z lepo, na slovansko vzajemnost kazajočo pesnijo „Zvezna“. G. Magolič pozdravil je na to zbrano družbo kot reditelj večera, na kar mu zapoje „Petelinček“ v petorici šaljivi svoj „Kikeriki“. „Zvezda“ privabila je zopet polni zbor na začasno postavljeni oder in se je posebno lešketala v g. Puciharjevem baritonu. Čarobnik z Dunaja skazoval je svojo umetnost v splošno zadovoljnost. Največi vspah dosegel je pa „Palček“ (g. Kajzel), star, na Turškem izgojen Slovenec, ki se je čudil, da se je toliko „tičev“ danes v čitalnico zaletelo, in vpraša, ali so prišli morda „Bettelstudenta“ iskat? Omeniti nam je še smešne pesmi „Slovenski ABC“ in humoreske, s katero se je prijetni večer končal. Ob pričetku novega leta ponuja se slovenski mladini zopet jako lepa priložnost pristopiti k splošno koristnemu društvu Sokol, ki ne jači le telesa po telovadbi, temveč tudi naš narod ob priliki svojih izletov po deželi budi in se sme toraj po vsi pravici v vrsto narodnih borilcev za njegove pravice uštevati.

(*Na sveti večer*) so bile tudi letos vse farne cerkve po Ljubljani napolnjene pobožnega ljudstva, ki je prihitelo spominjat in vdeleževat se veselega praznika rojstva sinu božjega.

(*„Škrat“*) naznanja, da ob novem letu nek slovenski list dobó 4000 goldinarjev podpore. Naj se pa Slovenci še pritožujejo, da jih vlada zatira! Kdo jim bo le verjel, ako se jim celo časniki vladno podpirajo. Škoda le, da res ni „Škrat“, pa neresnico vedeče raznaša!

(*Gledišnega služabnika hči*), kterege deželni odbor z novei kranjske dežele, toraj z novei našega naroda plačuje, je šla

v soboto zvečer v neko ložo slovensko predstavo gledat. Igralo se je ta večer, kakor je znano, sijajno, in to menda je mlado gosk—gospodično, smo hoteli reči, tako pogrelo, da je vstala in ven šla. Na hodnik stopivši zagaga: „Es gehört schon ein guter Magen dazu, um solches Spiel zu vertragen“. — Najprvo si usojamo vprašanje, s kakšno pravico ona po ložah poseda? Njen prostor za časa predstave je na hodniku pri ložinih durih, ktere mora prihajajoči gospodi odpirati. V drugič pa zopet danes ponavljamo, da je jako malovredno — da! prav gnjusno čez tistega zabavljati, ki mu kruha reže! Če pa njen želodec že res več slovenskega kruha ne prenaša, naj pusti službo, slobodno ji, sto se jih bo zá-njo oglasilo, ki si želodec s slovenščino ne bodo pokvarile ter s hvaležnim srcem spominjale se gospodarja svojega. Zadosti dolgo, le predolgo, smo potrpeali enaka zanikrna zasramovanja, odslej jih bomo vsikdar brezobzirno bičali, naj se komu prileže ali ne prileže. Taka nesramnost je že res neprenesljiva!

(*Madjari so izumili kamen modrostovcev!*) V Ljubljani pri deželnem odboru službuje gospod, ki je te dni prejel iz Zagreba od svojih ljudi nekaj za praznike. Poštini spremljevalni list je bil tiskan v treh jezikih in to v takih, ki jih navadni Hrvatje kar nič ne razumejo, namreč v madjarskem, francoskem in nemškem jeziku. O hrvaškem ni ondi ne duha ne sluha! Gospod v Ljubljani je sicer poslano sprejel ali zapisal je na nakaznico, da je ne razume, kar se nam čisto prav zdi! Madjari bi bili pa žebelj še bolj na glavo zadeli, ko bi bili svoje poštne spremljevalne liste tiskali v madjarskem, kitajskem in turškem jeziku, kajti posebno sedaj, ko so se v Tonkingu in Sudanu nekoliko dražiti jeli, se kaj lahko primeri, da se bo kak Hrvat tja zgubil in mu bo treba za njim darove o praznikih pošiljati. Pri toliki skrbi, kakor jo Madjari Hrvatom vedno izkazujejo, pač ni čuda, da jih Hrvatje toliko ljubijo.

(*Slovensko petje*) in to prav lepo vbrano ter izbrane pesmi je slišati zdaj pogosto tam, kjer se zberó slovenski ali česki vojaški podčastniki. Prejšnja leta v taki družbi ni bilo slišati ne tako vbranega petja in takih pesem, marveč vse kaj družega. (Dobro; pesmice naj le bodo tudi vselej poštene, kakor se krščanskim mladenčem in vojakom spodobi. Vredn.)

Razne reči.

— Katol. rokodelsko društvo v Šent-Vidu pri Ljubljani bode imelo 30. decembra (zadnje nedeljo tekočega leta) ob 4. uri popoldne občni zbor. Dnevni red je: a) Pozdrav društvenega prednika; b) poročilo društvenega prednika o stanju društva; c) poročilo denarničarja o denarnim stanju, pregled računov; d) volitev zapisnikarja in rednikov; e) razni predlogi, k temu zboru vabi vse gg. brate, varhe, dobrotnike, in sploh domače mojstre predstojništvo.

— Za Vrhom pod Šmarnogoro podirali so 24. t. m. pri Bačniku star zid, kar se udere sprednja stran zidu in zasuje nekega zidarja. Izkopali so še živega izpod debelega kamena, pa kmalo potem je umrl vsled prehudega poškodovanja.

— V Rudolfovem sta ravnokar izšla dva snopiča „Narodne biblioteke“: „Krvna osveta“ in „Kranjska Čebelica“. Zraven tega je g. Krajec izdal prav lep žepni koledarček, v katerem se marsikaj zanimivega nahaja, n. pr. poštna določila, nove mere in uteži, veljava raznih denarjev, pregled oblastnij itd. Za dnevnik je odločenih dovolj belih listov, ki menda bodo vsakemu zadostovali.

— Narodna čitalnica v Ilir. Bistrici bo imela v nedeljo 30. t. m. ob 6. uri zvečer svoj občni zbor z navadnim dnevnim redom.

— Vredništvo „Mira“ prevzel je spet prečast. gosp. Andrej Einspieler, ker g. Haderlap je moral 12. t. m. svojo kazen, štiri mesečni zapor, nastopiti.

— Odlikovanja. Gospod dr. Josip Tonkli, goriški državni poslanec, je prejel red železne krone tretje vrste, s katerim je združeno dedno viteštvo. Čestitamo! — G. Franc Hafnar, vodja gimnazije v Pazinu, dobil je viteški križec Franc-Josipovega reda zaradi njegovih zaslug na polji poduka. Slava!

— G. Andrej Komel pl. Sočebčan, Slovencec dobro znan vojaški pisatelj in izvrsten narodnjak, odredjen je od presvitlega cesarja za majorsko lokalno službo. Živio! (Soča.)

— Slovensko časnikarstvo na Primorji. „Edinost“, list tržaških Slovencev, nastopi ob novem letu svoje IX. leto, izhaja v Trstu po dvakrat na teden in stane 6 gold. „Soča“, tednik goriških Slovencev, izhaja v Gorici vsak petek in velja za celo leto 4 gold. 40 kr. Z novim letom pričela bo svoje XIV. leto.

— Prečast. gosp. Andrej Wieser, župnik v Grabštanji na Koroškem, je postavljen dekan za Tinjsko dekanijo.

— Tržaški postopač, ki ni imel ravno nič opravka, dal se je najeti od „irredente“, da si je vzel jedno bombo in se z njo na Isolo odpeljal, kjer jo je na dan smrti Oberdanka, t. j. 20. decembra zvečer ob 11. uri pred orožniško kasarno zasmodil, da se je razpočila. Prebivalci so zaradi tega silno razburjeni, ker so zvesti Avstrijanci.

— Še enkrat „celjske volitve.“ Iz Šmartna v rožni dolini se nam k poročilu o celjskih volitvah pošilja sledeče pojasnilo: V zapisniku volilcev občine celjske okolice nahajajo se le samo trije Šmarčani, pa nobeden s pravim imenom. Eden izmed njih šel se je o pravem času pritoževati, pa nič ni opravil. Sedaj se je v Gradec pritožil, ker ga na dan volitve niso pustili glasovati. Drugi je menil, da kot dedič ima pravice svoje rajne matere, ktere posestvo ima. Šel je k volitvi, pa tudi ni smel glasovati. Imena tretjega tam zaznamovanega Šmarčana pa v Šmartnu živa duša ne pozna. Toraj nobeden Šmarčan ni mogel svoje volilne pravice tam izvrševati. Menda ta slučaj dovolj znači natančnost, s katero se je zapisnik volilcev sestavljal. Da bode c. kr. namestnija v Gradcu to volitev resno pretresala, ni dvomiti, da bode jo iz novega zavkazala, kakor v sosednji veliko pireški občini, je pa tudi prav verjetno.

— Slabo blago. Od Velenja se nam 21. dec. piše: Ni še temu davno, kar je pisatelj teh vrstic dobil graško židovko, vulgo „Tagespost“, pod ovitkom, ki ga kmetijska družba štajarska rabi pri razpošiljanju svojega glasila. Pozneje je neustrašljiva in žilava borilka za pravico, „Südsteir. Post“, poročala, da se je „Tagespost“ pod imenovanim ovitkom z naslovom ponujala tudi pri drugih udih kmetijske družbe. Do danes so jo dvakrat zaporedoma poslali „an den Lehrkörper“ po raznih krajih. Če bo še pred novim letom večkrat prišla trkat, tega danes ne vemo. Pa to znamo, da bodo učitelji, ki se zavedajo svojega poklica, segali po družih časopisih, a ne bodo težko prisluženega denarja izdajali za ponujano slabo blago.

— Nov načelnik. Okrajnemu zastopu v Konjicah je smrt pokosila glavo. Za načelnika je te dni z večino glasov nemčurskih izvoljen g. Mulej, fužinar v Vitanji. Naš dopisnik trdi, da mu se pri tem možu čudno dozdeva to, ker je v privatnih pogovorih gledé političnih vprašanj treznega mišljenja; vsled narekovanja zdrave pameti želi namreč to, kar ves čas zahtevajo konservativci, ali — ali v javnem življenju ruje zoper pametne in toraj opravičene težnje konservatizma, kterega seveda v svojem časniku ne najde.

— Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici. Vsi p. n. gospodje društveniki se uljudno vabijo v letni redni občni

zbor, ki bo dne 30. decembra t. l. točno ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Letno poročilo odbora; 2. računski sklep za leto 1883; 3. proračun za leto 1884; 4. predlog za imenovanje častnih udov; 5. volitev novega odbora; 6. posamezni predlogi. K obilni vdeležbi vabi odbor slov. bralnega in podpornega društva Fr. Povše, predsednik. Karol Prinčič, tajnik.

— Spraznjena služba deželnega živinozdravnika v Gradcu je podeljena tukajšnjemu deželno živinozdravniku g. dr. Albert Schindlerju.

— Iz Carigrada se poroča, da je ondi v predmestju Galata pogorela židovska šola. Zgorela je učiteljica in devetnajst otrok.

— Pritožbe vdove Solomusi zaradi umorjene hčere Estre zavrgel je kraljevi tribunal v Budapešti potrdivši razloge prvega sodnika.

Telegram „Slovenca“.

Dunaj, 26. dec. Ogerski minister za deželno brambo, grof Raday, je umrl.

Zahvala.

Svitli knez Hugo Windischgrätz je blagovolil darovati 40 gl. za tukajšnje reveže, in sicer za Klenik 20 gld., za Trnje 10 gld. in za Palčje 10 gl. V imenu obdarovanih revežev izreka podpisani najtoplejšo zahvalo visokemu dobrotniku za veliki dar.

Trnje, 23. decembra 1883.

Janez Lunder,
duhovnik.

Tu. ci.

22. in 23. decembra.

Pri **Matiči**: Jasip Merš, e. k. okrajni glavar, iz Kranja. — Janez Lorenc, e. k. stotnik, iz Sarajeva. — Jos. Schuster, kupec, iz Trsta. — Aall, Brauchbar, Sterbene in Anton Pischner, z Dunaja. — Szatbalazy, podvzetnik, iz Budapešte.

Pri **Južnem kolodvoru**: Dom. Vogopulo, kupec, iz Trsta. — Bakarčič, jurist, iz Grada. — Adalbert pl. Scharpf, z Bleda.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Veliko let ozdravljam razne bolezni edino le z Vašo

„**Francova esenca**“ in to z najboljšim vspehom. Prosim vas še za 12 steklenice.

Trst, meseca septembra 1883.
Dr. Pardo,
praktičen zdravnik.

Vaša „**Francova esenca**“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlova.
Ivan Pufić.

Podpisani potrdim, da je „**Francova esenca**“ gosp. Gabrijela Piccoli moje župnjane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim vspehom poslužujejo.

Pianona v Istriji meseca oktobra 1882.
Anton Vlasič, župnik - kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenice vaše „**Francove esence**“, ki je za bolezni v želodcu boljše od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler,
(9) montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradcu.

„**Francova esenca**“ je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehajalno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo. Steklenica velja 10 kr.

Umrli so:

21. dec. Janez Cerer, 3 leta 8 mesecev, in Jernej Cerer, 2 leta 8 mesecev, hišnega posestnika sina, v Črni vasi št. 15, oba na davici.

V bolnišnici:

19. dec. Gašper Hvala, dninar, 51 let, kron. pljučna tuberkuloza.

20. dec. Franc Uranič, blavec, 40 let, Glottis edem.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 40 kr. — Rž 5 gl. 75 kr. — Ječmen 4 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 75 kr. — Proso 5 gl. 60 kr. — Turšica 4 gld. 45 kr. — Oves 2 gl. 95 kr.

Daje se v zakup

o sv. Jurji v Ljubljani cela hiša ali pa le pritličje. Posebno za kakošnega branjevea pripravno, ker so vojaki blizu. Več se zve v „katoliški tiskarni“.

(2)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezni čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil sem se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprišernišo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(24) posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno DORSCH olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljalno, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice, e. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvršit se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.